

TEHETSÉGEN INNEN – HATÁRON
TÚL:
A VAJDASÁGI KUTATÓ
DIÁK MOZGALOM KÉT ÉVE

Az Interkulturális Ifjúsági Központ független nonprofit ifjúsági szervezet. Az ifjúsági központot tíz fiatal hozta létre 2001-ben, Újvidéken. A szervezet egyik fő tevékenységként a tanácskozásokat, szaktanfolyamokat és a szakképzés más formáinak támogatását, szervezését jelölte meg.

Intézményes, tudományos tevékenység Vajdaságban csak a nagyobb városokban folyik. A vidéki fiatalok kutatási lehetőségei korlátozottak, így csak azok kapcsolódhatnak be a tudományos élet vérkeringésébe, akik valamely felsőoktatási intézménybe nyernék felvételt, ehhez azonban ebben a régióban elengedhetetlen a komoly anyagi háttér. A Kutató Diák Mozgalom lehetőséget ad a felzárkózásra azoknak a középiskolásoknak, akik valamely szempontból tehetségesebbek az átlagnál, további cél, hogy a minél fiatalabb nemzedéknek felébbre szedje az érdeklődését a tudományok és a kutatómunka iránt. A folyamatba fontos a tanárok bekapcsolódása is, egyrészt, hogy motiválják a tanulókat is az ilyen irányú szervezett tevékenységre, másrészt ők fedezhetik fel a fiatal tehetségeket. A diákok bevonása a tudományos munkába jelentősen függ a környezetükben dolgozó tanárok hozzáállásától illetve az azonos korosztály szerepvállalásától. Azokban az iskolákban, amelyekben nem működik műszaki vagy hasonló szakcsoport, nem alakul ki a kezdeményezőkézség.

A Kutató Diák Mozgalom a vajdasági kutató diákok hálózatát építette ki, amely kiterjed a határon túlra, és kötődik a környező országok hasonló munkájához. A Vajdasági Kutató Diák Mozgalom párhuzamosan foglalkozik a középiskolás diákokkal és az egyetemi hallgatókkal. Nagy figyelmet

fordít arra is, hogy a mozgalom munkájába bekapcsolódott diákok a középiskola befejezte után is tovább folytassák tudományos kutatásaikat.

A rendelkezésre álló keretektől a mozgalom a következő tevékenységekre helyezte a hangsúlyt:

- *A vajdasági mentorlista összeállítása.* A mentorlista összeállítása az egyetemi tanárok, szaktanárok, laboratóriumban dolgozó kutatók megkeresését és felkérését jelenti a fiatalokkal való foglalkozásra. Itt a hozzájáruló professzorok, tanárok adatait gyűjtjük össze és rendszerezzük. A lista tartalmazza a tanár elérhetőségeit, kutatási területeit és a kutatási intézmény adatait, így ezekhez közvetlen egyetemi kapcsolat nélkül is hozzájuthatnak a diákok.
- *Állandó internetes kapcsolattartás.* Az állandó internetes kapcsolattartás a diákoknak friss hírek, információk közlését, a tanároknak pedig hasznos adatok, pályázati lehetőségek továbbküldését teszi lehetővé. Az év elején újítottuk meg internetes honlapunkat, amelyen a pályázatokon és más felhívásokon túl részletesebb tartalom válik elérhetővé a mozgalom munkájáról, valamint egy fórumot indítunk, mely elsősorban a kutatómunka felgyorsítását szolgálja.
- *Ismeretterjesztő előadások.* Az ismeretterjesztő előadások eddig öt vajdasági város középiskolai tagozatain, valamint az ifjúsági központ konferenciatermében kerültek megrendezésre. A népszerűsítő előadásokat középiskolai és egyetemi tanárok tartották. A szervezésbe olyan diákokat vontunk be, akik már részt vettek Tudományos Diákköri Konferenciákon. Az előadások fő célja a tudomány, valamint a tudományos kutatás népszerűsítése. A diákok emellett közvetlenül a tanároktól kaphatnak információkat a kutatási lehetőségekről, a tudományos munkáról, a mentorokról, illetve magáról a TDK-ről.

- *Kutató Diákokért Napok.* A Kutató Diákokért Napokat a vajdasági ifjúsági fesztiválok mellékrendezvényeként szerveztük meg. Az ilyen rendezvények kötetlen karakterre, mint például a Nyári Ifjúsági Játékoké, kitűnő lehetőséget nyújt azoknak a fiataloknak, akikhez a mozgalom híre valamilyen oknál fogva nem jutott el. Az ilyen rendezvényeken lehetnek alkalomból adódó korlátok, melyek miatt az előadások száma is csökken, és a témaválasztás sem lehet a megszokott.

A 2003-ban megrendezett Kutató Diákokért Napok a 4. Nyári Ifjúsági Játékok keretein belül zajlott Zentán. A négynapos rendezvényen négy nagyobb előadást tartottak:

- dr. Mikés Mihály – Az ökológia és a fenntartható fejlődés
- dr. Hódi Sándor – Szociológiai kutatások
- Telek Tamás – Tudományos munkák írása
- Samu János – TDK-s tapasztalatok

Helyet kapott még egy tudományos ismeretterjesztő filmsorozat és néhány vitafórum, amelyre ismertebb egyetemi tanárokat hívtunk meg. A rendezvény ideje alatt működött egy TDK-s információs ügyelet is. A kulturális programok mellett szórakozás is helyet kapott különböző vetélkedők formájában.

A Kutató Diákokért Napok a 2004-es Ifjúsági Játékokon is jelen volt a következő programokkal:

- dr. Burány Béla – „Szakad a part” néprajz
- dr. Fehér Illés – Környezetvédelem a Tisza vidékén
- Telek Tamás – Tudományos munkák írása
- Kazinczy Zoltán – A Kutató Diák Mozgalom egyéves munkája
- Gulyás Imre – Zenei összeállítás

Ezen a fesztiválon is rendeztünk filmvetítést, vitafórumot és szabadidőprogramokat. A Kutató Diák Mozgalom terveink szerint rendszeresen megjelenik a nagyobb ifjúsági rendezvényeken, tevékenységeink bemutatása és népszerűsítése érdekében.

Konferencia a Vajdasági Magyar Kutató Diákokért

Ez egy egynapos nemzetközi tanácskozás volt 2003. február elsején. Célja a tehetséggondozás helyzetének feltérképezése volt Szerbia és Montenegró területén. A konferencián több diák és mintegy száz középiskolai és egyetemi tanár vett részt egész Vajdaság területéről, továbbá a Tartományi Oktatási Titkárság képviselője. A konferencián kirajzolódtak térségünk tehetséggondozáshoz kapcsolódó problémái. A konferencia eredménye egy regionális felzárkóztatási stratégia megfogalmazása volt.

Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

A Középiskolás TDK célja, hogy serkentse a fiatal kutatók önálló tudományos kutatásait, lehetőséget teremtsen a diákoknak az eddig elért eredményeik bemutatására és az egymás közti megmérettetésre. Ez a konferencia helyzetképet nyújt a tehetséges és aktív fiatalokról, és egyben rámutat képzetük hátrányaira is. Fontos hangsúlyozni, hogy a Vajdaságban tanuló diákok jelentős része nem anyanyelvén tanulja szakmáját, s ezért külön gondot kell fordítani arra, hogy önképzéses alapon elsajátítsák az anyanyelvi szakterminológiát, és nyelvhasználatuk ne rekedjen meg a konyhanyelv szintjén. Ez a rendezvény a kisebbségek szaknyelvének felértékelésére, közéleti gyakorlására nyújt lehetőséget. A konferencia résztvevői által benyújtott, eredményesen megvédett írásbeli dolgozatok tudományos kiadványként, konferenciakötetben jelennek meg, amelyhez angol nyelvű összefoglalót is mellékelünk. A Középiskolás TDK így lehetőséget nyújt fiatal kutatók első publikációjának megjelenítéséhez. A füzetek az Interkulturális Ifjúsági Központ gondozásában jelennek meg.

Az I. Vajdasági Középiskolás Tudományos Diákköri Konferencia 2003. október

25-én és 26-án került megrendezésre az újvidéki József Attila Általános Iskolában. A konferencián harmincöt vajdasági diák mutatta be tudományos munkáját. A bemutatott munkák legjobbjainak szerzői (tizenhárom fő) meghívást kaptak a 2004-ban megrendezett Magyarországi Országos TDK-ra. A kétnapos konferencián a következő tanárok tartottak előadásokat: dr. Vincze István, dr. Sepsey Csaba, dr. Bózsza Pál. A II. Vajdasági Középiskolás Tudományos Diákköri Konferencia 2004. december 4-étől 5-éig tartott,

és az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola adott neki otthont. A konferencián harmincegy diák huszonhat munkával vett részt. A 2005. februárjában Pécsen megrendezett TUDOK konferenciára a legszínvonalasabb dolgozatok szerzői kaptak meghívást. A két konferencia munkái összefoglaló füzet formában jelentek meg, és letölthetőek a www.ifikozpont.org weboldaltól.

Dékány Anita – Léphajt Áron
egyetemi hallgatók, Interkulturális Ifjúsági Központ,
Újvidék – ifikozpont@neobee.net

